

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΑΠΟΦΑΣΗ

375/2014

(της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ (δδ) του ν. 4013/2011, όπως ισχύει)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 16 Δεκεμβρίου του έτους δύο χιλιάδες δεκατέσσερα (2014) ημέρα Τρίτη και ώρα 10:30 π.μ. και επί της οδού Λ. Κηφισίας 7, στην Αθήνα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

- 1. Πρόεδρος:** Δημήτριος Ράϊκος
- 2. Αντιπρόεδρος:** Χριστίνα Μπουσουλέγκα
- 3. Μέλη:** Ευάγγελος Καραμανλής
Ιωάννα Κουλούρη
Δημήτριος Λουρίκας
Δημήτριος Σταθακόπουλος

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν.

Γραμματέας: Τσιάβου Στυλιανή
Εισηγητές: Ε. Γούναρη, Κ. Καϊάφα.

Κατά την διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν οι Εισηγήτριες κ. κ. Ε. Γούναρη και Κ. Καϊάφα οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη του Συμβουλίου της Αρχής.

Ερώτημα: Το υπ' πρωτ. 184/11-11-2014 έγγραφο αίτημα της ΕΥΔΕ Κατασκευής και Συντήρησης Συγκοινωνιακών Υποδομών, προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., το οποίο παρελήφθη από την Αρχή στις 12-11-2014 και έλαβε αριθμό πρωτοκόλλου 4759, όπως συμπληρώθηκε με το υπ αριθμ ΚG/FK000/SY/772/1-12-2014 έγγραφο που παρελήφθη από την Αρχή στις 1/12/2014 και έλαβε αριθμό πρωτοκόλλου 5076.

Θέμα: Έγκριση προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την απευθείας ανάθεση -1ης Συμπληρωματικής Σύμβασης του έργου «Νέο Πεδίο Ελιγμών Κρατικού Αερολιμένα Πάρου», προϋπολογιζόμενης δαπάνης 4.150.000,00 χωρίς ΦΠΑ.

Ι. Ιστορικό- πραγματικά περιστατικά

1. Από το φάκελο της υπόθεσης και τα περιεχόμενα σε αυτόν στοιχεία και σχετικά έγγραφα προκύπτουν τα ακόλουθα:

1.1. Με την αρ. πρωτ. Δ7/Δ/35527/4598/7-11-2011 απόφαση της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας (εφεξής “ΥΠΑ”), εγκρίθηκε η τεχνική μελέτη και οι τεχνικές προδιαγραφές του έργου «Νέο Πεδίο Ελιγμών Κρατικού Αερολιμένα Πάρου», ενώ με την με αρ. πρωτ. οικ. 1245/α/23/7-11-2011 απόφαση του Υπουργού Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων, εγκρίθηκε πίστωση 23.250.000,00 € (με ΦΠΑ), σε βάρος του εγκεκριμένου προϋπολογισμού του ενάρθρου έργου 1998ΣΕ07700006 της ΣΑΕ 077, για τη δημοπράτηση του εν λόγω έργου. Ακολούθως, με την αρ. πρωτ. οικ. 1380/α/23/12-12-2011 απόφαση της ΕΥΔΕ Αεροδρομίων Νοτίου Ελλάδος εγκρίθηκαν τα τεύχη δημοπράτησης του έργου. Κατόπιν των ανωτέρω, εκδόθηκε η διακήρυξη του δημόσιου διεθνή ανοιχτού διαγωνισμού με τίτλο «Νέο Πεδίο Ελιγμών Κρατικού Αερολιμένα Πάρου», προϋπολογισμού 23.250.000, 00€ (με ΦΠΑ), και ορίστηκε ημερομηνία διενέργειας η 24.1.2012. Σύμφωνα με την διακήρυξη (άρθρο 1), Διευθύνουσα Υπηρεσία είναι το τμήμα Κατασκευής Έργων της ΕΥΔΕ Αεροδρομίων Νοτίου Ελλάδος, Αναθέτουσα Αρχή είναι η ΕΥΔΕ Αεροδρομίων Νοτίου Ελλάδος (εφεξής “ΕΥΔΕ Α/Δ Ν.Ε”) και Εργοδότης και Κύριος του Έργου είναι το Ελληνικό Δημόσιο. Κριτήριο ανάθεσης ήταν αυτό της χαμηλότερης τιμής, η οικονομική προσφορά υποβλήθηκε με το σύστημα προσφοράς με επιμέρους ποσοστά έκπτωσης του άρθρου 6 του Ν. 3669/2008 και η διάρκεια του έργου οριζόταν σε επτακόσιες (700) ημέρες από την ημέρα υπογραφής της σύμβασης. Σύμφωνα με τη διακήρυξη (άρθρο 11.4), το αντικείμενο του έργου περιελάμβανε συνοπτικά τα εξής:

- Διάδρομο αεροσκαφών διαστάσεων μήκους 1400μ, πλάτους 30μ (45μ με τα ερείσματα πλάτους 7,5μ εκατέρωθεν), πλευρικές ζώνες ασφαλείας εκατέρωθεν του διαδρόμου σε πλάτος 75μ από τον άξονα και ακραίες ζώνες ασφαλείας στα δύο άκρα του διαδρόμου μήκους 60μ.
- Δύο συνδετήριους τροχόδρομους που θα συνδέουν το διάδρομο με το δάπεδο στάθμευσης αεροσκαφών.
- Δάπεδο στάθμευσης αεροσκαφών, διαστάσεων 200μ Χ130μ.
- Περιμετρική - Υπηρεσιακή Οδό.
- Χώρο εφοδίων διαστάσεων 10Χ15μ στο βορειοανατολικό άκρο του δαπέδου.
- Τεχνικά έργα αποστράγγισης.
- Φωτοσήμανση διαδρόμου και τροχοδρόμων καθώς και φωτισμός δαπέδου στάθμευσης αεροσκαφών.
- Χωματουργικά έργα στην περιοχή ανέγερσης των κτιριακών εγκαταστάσεων του αεροδρομίου.
- Περίφραξη του αεροδρομίου στα όρια της απαλλοτριωθείσας έκτασης.

Επισημαίνεται ότι στο ίδιο άρθρο της διακήρυξης ορίζονταν τα εξής: “Επισημαίνεται ότι, για λόγους διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης αυτών που συμμετέχουν στο διαγωνισμό, αλλά και συμμόρφωσης προς τις επιταγές της Κοινοτικής νομοθεσίας και νομολογίας (υπόθεση C-496/99 P / Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta SpA), το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο των δημοπρατούμενων έργων δεν πρέπει να μεταβάλλεται ουσιωδώς κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης. Δυνατότητα μεταβολής υφίσταται, μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, που αναφέρονται ρητά στην Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων και εφόσον η μεταβολή δεν προκύπτει από ατέλειες και ελλείψεις της μελέτης, με βάση την οποία δημοπρατήθηκε το έργο.”

1.2 Με την αρ. πρωτ. οικ. 270/α/23/23-2-2012 απόφαση του Υφυπουργού Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων εγκρίθηκε το αποτέλεσμα της Δημοπρασίας για την κατασκευή του έργου έναντι συνολικού ποσού 13.146.036,50€ (χωρίς ΦΠΑ) ή 15.249.402,34€ (με ΦΠΑ) και ανατέθηκε η κατασκευή του στην εταιρεία «ΠΡΙΣΜΑ ΔΟΜΗ Α.Τ.Ε.» , η οποία προσέφερε τεκμαρτή έκπτωση 37,52%. Με την υπ. αριθμ. 194/3-5-2012 Πράξη του, το Ε΄ Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποφάνθηκε, ότι δεν κωλύεται η υπογραφή της σύμβασης του έργου. Η σύμβαση του έργου μεταξύ της ΕΥΔΕ Α/Δ Ν.Ε. και της κατασκευαστικής εταιρείας «ΠΡΙΣΜΑ ΔΟΜΗ Α.Τ.Ε.» υπεγράφη στις 7-9-2012 με συνολική συμβατική δαπάνη 15.249.402,34€ με ΦΠΑ. Η αρχική συμβατική προθεσμία περαίωσης του έργου ορίστηκε σε 700 ημερολογιακές ημέρες, δηλαδή μέχρι την 7/8/2014. Με την αρ. πρωτ. οικ. 1546/β/23/8-8-2014 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Έργων/ ΥΠΥΜΕΔΙ εγκρίθηκε παράταση της συνολικής προθεσμίας περαίωσης του έργου έως 31-01-2015, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 48α του Ν. 3669/08, «με αναθεώρηση».

1.3 Με την με αρ. πρωτ. 441/β/23/14-3-2014 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Έργων εγκρίθηκε ο 1ος ΑΠΕ συνολικής δαπάνης 15.249.402,34€ (με ΦΠΑ) που περιλαμβάνει την 1η Τροποποίηση της Αρχικής Σύμβασης Εργασιών (1η ΤΑΣΕ) και το 1ο Πρωτόκολλο Κανονισμού Τιμών Μονάδος Νέων Εργασιών (1ο ΠΚΤΜΝΕ) του έργου, συνολικής δαπάνης 15.249.402,34€ (με ΦΠΑ), ήτοι σε ισοζύγιο με την αρχική σύμβαση.

1.4 Ακολούθως, η ΥΠΑ, με το αρ. πρωτ. ΔΤΥ/Δ7/Δ/25518/5715/13-8-2014, αναφέρεται στην “μεγάλη, αιφνίδια και μη αναμενόμενη κίνηση επισκεπτών στην Πάρο – Αντίπαρο” που καταγράφηκε το έτος 2014 και στο γεγονός ότι έχει προχωρήσει στη διερεύνηση της δυνατότητας άμεσης λειτουργίας νέου αεροδρομίου(τουριστική περίοδος 2015) σε προσωρινές εγκαταστάσεις συγκροτώντας προς τούτο ειδική Ομάδα Εργασίας. Το ίδιο έγγραφο αναφέρει ως “προσφορότερη λύση” την κατασκευή προσωρινού αεροσταθμού-ΠΕΑ με τον αντίστοιχο περιβάλλοντα χώρο του, στη θέση του προβλεπόμενου από το Master Plan Πυροσβεστικού Σταθμού, ενώ κρίθηκε αναγκαία για τη λειτουργία του νέου αεροδρομίου κατ’ελάχιστον η κατασκευή της οδικής σύνδεσης αυτού και η εγκατάσταση ραδιοβοηθήματος. Ενόψει των ανωτέρω, η ΥΠΑ παρακαλεί την ΕΥΔΕ “να εξετάσει τη δυνατότητα υλοποίησης των ανωτέρω αναφερομένων έργων τα οποία κρίνονται απαραίτητα για την ενεργοποίηση του νέου αερολιμένα Πάρου προς όφελος του ελληνικού δημοσίου, συμπεριλαμβανομένων και των εργασιών αποκατάστασης της πρόσβασης θιγόμενων ιδιοκτησιών και ειδικότερης ενίσχυσης υδραυλικής προστασίας του αερολιμένα, στο πλαίσιο της εγκατεστημένης εργολαβίας του νέου πεδίου ελιγμών”.

1.5 Στη συνέχεια, η ΕΥΔΕ Α/Δ Ν.Ε με το υπ αριθμ 1579/δ/23/25-8-2014 έγγραφο διαβίβασε στον ανάδοχο «ΠΡΙΣΜΑ ΔΟΜΗ ΑΤΕ» το ανωτέρω έγγραφο της ΥΠΑ και ζήτησε από αυτόν να της αποστείλει όλα τα απαραίτητα οικονομοτεχνικά στοιχεία και μελέτες. Μετά την υποβολή των ανωτέρω από τον ανάδοχο στις 3-10-2014, η ΕΥΔΕ Αεροδρομίων Ν. Ελλάδος με το με αριθμ. πρωτ. 1587/δ/23/06-10-2014 έγγραφό της διαβίβασε στη Διοίκηση της ΥΠΑ τις σχετικές μελέτες που αφορούν σε έργα υποδομής εκτιμώμενου προϋπολογισμού 3.600.000€ περίπου. Επιπλέον, με το με αριθμ πρωτ Υ/ΥΠΑ/064/8-10-2014 έγγραφο υποβλήθηκε η Έκθεση-Πόρισμα της Ομάδας Εργασίας που είχε συγκροτηθεί με την απόφαση της ΥΠΑ με αριθμ πρωτ ΔΤΥ/Δ7/Γ/16070/3692/6-6-2014. Με την με αριθμ. πρωτ ΥΠΑ/ΔΤΥ/Δ7/Γ/31548/6958/9-10-2014 απόφαση της ΥΠΑ ορίστηκαν οι ελεγκτές-μηχανικοί των μελετών που αφορούν στην ολοκλήρωση του Νέου Αεροδρομίου Πάρου. Τέλος, με την αρ. πρωτ. ΔΤΥ/Δ7/Γ/32117/7051/14-10-2014 απόφαση της, η ΥΠΑ προέβη στην αποδοχή του τεχνικού αντικειμένου των μελετών που αφορούν στην εξασφάλιση της έναρξης λειτουργίας του νέου αεροδρομίου Πάρου.

Κατόπιν των ανωτέρω, η ΥΠΑ με το με αρ. πρωτ. Δ7/Γ/33038/7193/21-10-2014 έγγραφό της παρακαλεί την ΕΥΔΕ Α/Δ Ν.Ε για τις ενέργειες της για τη δρομολόγηση της σχετικής διαδικασίας. Επισημαίνεται ότι στο συγκεκριμένο έγγραφο επισυνάπτονταν σχετικά αιτήματα φορέων και Συλλόγων της Πάρου για την άμεση ενεργοποίηση του νέου αεροδρομίου Πάρου και έγγραφο αξιολόγησης στατιστικής κίνησης Πάρου και Κυκλάδων, όπου αναφερόταν, όπου αναφερόταν μεταξύ άλλων:

“Από τα στοιχεία της έρευνας της Ένωσης Ξενοδόχων Πάρου - Αντίπαρου προκύπτει για τον Αύγουστο 2014 αύξηση έως 55% και το Σεπτέμβριο έως και 69%, σχετικά με τους αντίστοιχους μήνες του έτους 2013. Εξίσου αυξημένη ζήτηση προβλέπεται και το 2015 με βάση τις προκρατήσεις των ξενοδοχείων, των πρακτορείων και των tour operators. Από τα στοιχεία του κλάδου των ενοικιαζομένων δωματίων στην Πάρο κατεγράφη το 2014 αύξηση της τάξης του 30% και οι εκτιμήσεις των παραγόντων της τουριστικής αγοράς αναφέρουν ότι οι προοπτικές για το έτος 2015 είναι ενθαρρυντικές και αισιόδοξες”.

Τέλος, με την υπ αριθμ Δ7/Γ/33529/7258/24-10-2014 απόφαση της ΥΠΑ έγινε η αποδοχή της Έκθεσης-Πορίσματος της Ομάδας Εργασίας για τη θέση σε λειτουργία του νέου αεροδρομίου Πάρου.

1.6. Στη συνέχεια, συντάχθηκε ο 2^{ος} Ανακεφαλαιωτικός Πίνακας Εργασιών με την 1^η Συμπληρωματική Σύμβαση και το 2^ο Πρωτόκολλο Κανονισμού Νέων Εργασιών, ο οποίος εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Δημοσίων Έργων με την πράξη 32/1/29-10-2014. Η συνολική δαπάνη του 2ου ΑΠΕ ανέρχεται στο ποσό των 20.063.402,33€ και περιλαμβάνει τη 2η τροποποίηση της αρχικής σύμβασης εργασιών (2η ΤΑΣΕ), το 2ο ΠΚΤΜΝΕ με 206 νέες εργασίες καθώς και τη 1η Συμπληρωματική Σύμβαση, συνολικής δαπάνης 4.814.000,00€ με ΦΠΑ.

1.7. Η αιτιολογική έκθεση που συντάχθηκε για τον 2ο Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα, ανέφερε, μεταξύ άλλων, τα εξής: «...Εν προκειμένω, οι εργασίες που συμπεριλήφθηκαν στην 1^η ΣΣΕ είναι όλες απρόβλεπτες για την Αναθέτουσα αρχή καθότι οφείλονται στο γεγονός ότι μετά την δημοπράτηση του έργου (24-01-2011) και την υπογραφή της αρχικής Σύμβασης (07-09-2012), κατά την τεχνική εκτέλεση του έργου, προέκυψαν νέες

απαιτήσεις της ΥΠΑ (Κύριος του Έργου). Η ΥΠΑ ως καθ' ύλην αρμόδια για την έγκριση των Μελετών Εφαρμογής των αεροδρομίων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.Δ 714/1970 και του ΠΔ 215/1997, και ως φορέας που εμπλέκεται στο έργο, καθώς πρόκειται για τον τελικό χρήστη αυτού, μετά την υπογραφή της αρχικής Σύμβασης έδωσε εντολές στην Αναθέτουσα Αρχή (ΕΥΔΕ Α/Δ Ν.Ε) προκειμένου να υλοποιηθούν νέες εργασίες στο πλαίσιο της τρέχουσας εργολαβίας.

(.....)

Κατόπιν τούτων και δεδομένου ότι η Αναθέτουσα Αρχή (ΕΥΔΕ Α/Δ Ν.Ε.) όφειλε να συμμορφωθεί με τις εντολές της ΥΠΑ, προέβη στην τιμολόγηση του συνόλου των απαιτούμενων «συμπληρωματικών εργασιών» για την έντεχνη ολοκλήρωση και λειτουργικότητα του έργου και στη συνέχεια στην σύνταξη του 2^{ου} ΑΠΕ και της 1^{ης} ΣΣΕ σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 57 του Ν. 3669/2008 καθόσον η μη εκτέλεση αυτών:

α) θα βλάψει την άρτια εκτέλεση και λειτουργία του έργου, θέτοντας εν αμφιβόλω και τις ήδη εκτελεσμένες εργασίες, καθόσον θα προκληθούν ανυπέρβλητα προβλήματα κατά την παράδοση του αρχικού έργου, αφού θα καταστεί αδύνατη η λειτουργία του νέου Αερολιμένα, έλλειψη έστω προσωρινών κτιριακών εγκαταστάσεων και θα απαξιωθούν οι εγκαταστάσεις λόγω μη χρήσης τους για μεγάλο χρονικό διάστημα,

β) θα ζημιώσει το Δημόσιο, το οποίο πρέπει να προβεί σε νέο διαγωνισμό (με σημαντική απώλεια χρόνου για ένα τόσο σημαντικό έργο και ιδιαίτερη οικονομική επιβάρυνση),

γ) θα ζημιώσει τις τοπικές ανάγκες καθώς και τις ανάγκες της ευρύτερης περιοχής, ιδίως του τουρισμού και θα δημιουργήσει ιδιαίτερα προβλήματα στην επικοινωνία δια αέρος.

Ως συνέπεια των ανωτέρω «νέων συμπληρωματικών εργασιών» που απαιτήθηκαν από την ΥΠΑ, με τα αρ. πρωτ. ΔΤΥ/Δ7/Δ/25518/5715/13-8-2014, αρ. πρωτ. ΔΤΥ/Δ7/Δ/27553/6231/8-9-2014 και αρ.πρωτ. Δ7/Γ/33038/7193/21-10-2014 έγγραφα της, προέκυψαν επιπλέον της αρχικής Σύμβασης οι κάτωθι πρόσθετες εργασίες προκειμένου να επιτευχθεί η έντεχνη ολοκλήρωση του αεροσταθμού:

- Κατασκευή κτιρίου για την προσωρινή χρήση Αεροσταθμού εμβαδού ισογείου 655 τετρ. μ. και ορόφου 192 τετρ μ., ήτοι συνολικής επιφάνειας 847 τ. μ., με τον περιβάλλοντα χώρο αυτού, το οποίο μελλοντικά θα χρησιμοποιηθεί ως Πυροσβεστικός Σταθμός. Το κτίριο θα διαθέτει εγκαταστάσεις ύδρευσης, αποχέτευσης, κλιματισμού – θέρμανσης - αερισμού, πυρόσβεσης -πυρανίχνευσης, δίκτυο ισχυρών και ασθενών ρευμάτων, αντικεραυνική προστασία και τα απαραίτητα μεταφορικά συστήματα καθώς και εγκαταστάσεις Πυρασφάλειας Αερολιμένα, που περιλαμβάνουν στεγασμένο χώρο στάθμευσης πυροσβεστικών οχημάτων του Αερολιμένα, αποθήκη υλικών πυρόσβεσης, δεξαμενές νερού για την πλήρωση των πυροσβεστικών οχημάτων και γραφείο πυροσβεστών.

- Βελτίωση των γεωμετρικών χαρακτηριστικών της οδού πρόσβασης στον νέο αερολιμένα για την οδική σύνδεση του νέου Αεροδρομίου Πάρου με τον άξονα Παροικιάς – Αγκαιριάς, μήκους 890μ. περίπου με τον απαιτούμενο κόμβο εισόδου στον περιβάλλοντα χώρο του νέου Αεροδρομίου και σύνδεση με τα δίκτυα Ο.Κ.Ω. (ηλεκτροδότησης, τηλεπικοινωνιών και υδροδότησης).

- Κατασκευή υποδομών εγκατάστασης τερματικού συστήματος πλοήγησης αεροσκαφών (ραδιοβοηθήματος) NDB/DME με αξιοποίηση διαθέσιμων στην ΥΠΑ (ανενεργών) μονάδων εκπομπής καθώς και μετεγκατάσταση, από τον υφιστάμενο Αερολιμένα, των συστημάτων αεροναυτιλίας που απαιτούνται για την εξυπηρέτηση των Υπηρεσιών Πληροφοριών Πτήσης (AFIS).

- Υδραυλικά έργα προστασίας του νέου Αεροδρομίου και έργα αποκατάστασης της πρόσβασης διγόμενων ιδιοκτησιών σύμφωνα με το αρ. πρωτ. ΔΤΥ/Δ7/Δ/27553/6231/8-9-2014 έγγραφο της ΥΠΑ.

- Απαιτούμενες μελέτες των ανωτέρω έργων οι οποίες σε στάδιο οριστικής μελέτης εγκρίθηκαν με την αρ. πρωτ. ΔΤΥ/Δ7/Γ/32117/7051/14-10-2014 απόφαση του Διοικητή της ΥΠΑ κατόπιν σχετικής γνωμοδότησης του Τεχνικού Συμβουλίου Έργων της ΥΠΑ ενώ οι μελέτες εφαρμογής θα υλοποιηθούν μετά την έγκριση της 1ης ΣΣΕ.

(...)

Κατόπιν των ανωτέρω η δαπάνη της 1ης Συμπληρωματικής Σύμβασης, μετά από τον έλεγχο που πραγματοποιήθηκε από την Προϊσταμένη Αρχή, ανέρχεται στο ποσό των 4.814.000,00€, εκ των οποίων για εργασίες 3.419.978,57€, για απρόβλεπτα 307.798,07€, για απολογιστικά ασφάλτου με ΓΕ&ΟΕ 183.556,56€, για μελέτες 190.000,00€, για αναθεώρηση 48.666,80 € και για ΦΠΑ 664.000,00€.

Αναλυτικά η 1η Σ.Σ.Ε. περιλαμβάνει τις κάτωθι εργασίες :

Δ.2.1 ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΑ

Η δαπάνη της ομάδας αυτής ανέρχεται σε 407.841,00€ (με έκπτωση χωρίς ΓΕ & ΟΕ), η οποία προέκυψε βάσει προμετρητικών στοιχείων των οριστικών μελετών όπως αυτές υποβλήθηκαν και εγκρίθηκαν αρμόδια.

Δ.2.2 ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

Η δαπάνη της ομάδας αυτής ανέρχεται σε 1.854.296,47€, (με έκπτωση χωρίς ΓΕ & ΟΕ), η οποία προέκυψε βάσει προμετρητικών στοιχείων των οριστικών μελετών όπως αυτές υποβλήθηκαν και εγκρίθηκαν αρμόδια.

Δ.2.3 ΕΠΙΣΤΡΩΣΕΙΣ ΠΕΔΙΟΥ ΕΛΙΓΜΩΝ

Η δαπάνη της ομάδας αυτής ανέρχεται σε 263.672,50€, (με έκπτωση χωρίς ΓΕ & ΟΕ), η οποία προέκυψε βάσει προμετρητικών στοιχείων των οριστικών μελετών όπως αυτές υποβλήθηκαν και εγκρίθηκαν αρμόδια.

Δ.2.4 ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΓΑ

Η δαπάνη της ομάδας αυτής ανέρχεται σε 372.476,95€ (με έκπτωση χωρίς ΓΕ & ΟΕ), η οποία προέκυψε βάσει προμετρητικών στοιχείων των οριστικών μελετών όπως αυτές υποβλήθηκαν και εγκρίθηκαν αρμόδια.

Ε. ΜΕΛΕΤΕΣ

Στην παρούσα 1^η ΣΣΕ έχει συμπεριληφθεί πρόβλεψη δαπάνης ύψους 190.000,00€ για την αμοιβή συμπληρωματικών **μελετών εφαρμογής**, οι οποίες δεν ήταν στις συμβατικές υποχρεώσεις του αναδόχου και κρίνονται αναγκαίες για την ολοκλήρωση του έργου κατόπιν απαιτήσεων της ΥΠΑ.

(...)

Οι εν λόγω μελέτες αφορούσαν :

- 1) Προσωρινές κτιριακές εγκαταστάσεις Αεροσταθμού Πάρου (Οριστική Αρχιτεκτονική, Στατική και Ηλεκτρομηχανολογική μελέτη).
- 2) Οριστική Μελέτη οδού πρόσβασης στον Αεροσταθμό (οδοποιία, υδραυλικά κ.λ.π.).
- 3) Οριστική Υδραυλική Μελέτη αποχέτευσης ομβρίων (προστασία πρανών).
- 4) Οριστική Μελέτη οδών πρόσβασης θιγομένων ιδιοκτησιών.

Μετά την έγκριση της 1^{ης} ΣΣΕ ο ανάδοχος θα εκπονήσει τις αντίστοιχες **μελέτες εφαρμογής**, οι οποίες δεν ταυτίζονται κατά περιεχόμενο με τις μελέτες του άρθρου 23 της ΕΣΥ, η εκπόνηση των οποίων είναι υποχρέωση του αναδόχου αδαπάνως.

Οι εν λόγω **μελέτες εφαρμογής** εντάσσονται στην 1^η ΣΣΕ με πρόβλεψη δαπάνης ύψους 190.000,00€ μετά από απαίτηση της ΥΠΑ, δεν περιλαμβάνονταν στο αρχικά ανατεθέν έργο αλλά επιβλήθηκαν μετά τη δημοπράτηση του έργου και κατέστησαν αναγκαίες λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων για την Αναθέτουσα Αρχή (ΕΥΔΕ Α/Δ Ν.Ε) σύμφωνα και με αντίστοιχη Νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου (βούληση εμπλεκόμενου φορέα).”

1.8 Επισημαίνεται ότι η ίδια αιτιολογική έκθεση αναφέρει και τα κατωτέρω:

“Σε ότι αφορά στη λειτουργία του νέου Αερολιμένα Πάρου :

1. Η ΥΠΑ το έτος 2013 εκπόνησε τις κάτωθι τεχνικές μελέτες :
  - Κτίριο αεροσταθμού, Πύργο Ελέγχου Αεροσκαφών (ΠΕΑ), φυλάκιο ασφαλείας, βιολογικό και διαμόρφωση περιβάλλοντα χώρου (μόνο κατόψεις σε επίπεδο προμελέτης), για την εξυπηρέτηση 250 επιβατών ανά κατεύθυνση σύμφωνα με το βασικό σενάριο του Γενικού Σχεδίου Ανάπτυξη (Master Plan) του αερολιμένα, επιφάνειας 7.130 τετρ. μέτρων περίπου συμπεριλαμβανομένων και όλων των υποστηρικτικών και βοηθητικών χώρων, (Η/Μ εγκαταστάσεων, αποθηκών, χώρων διακίνησης αμαξιδίων μαζί με τις ταινίες, κλπ, εκτιμώμενου προϋπολογισμού 20.600.000 περίπου €.

- Πυροσβεστικός Σταθμός και διαμόρφωση περιβάλλοντα χώρου αυτού (προμελέτη), εκτιμώμενου προϋπολογισμού 1.300.000 €
- Οδός πρόσβασης στο νέο αερολιμένα για την οδική σύνδεση του νέου Αεροδρομίου Πάρου με τον άξονα Παροικιάς – Αγκαιριάς, μήκους 950 μ. (οδός πρόσβασης νέου Αεροδρομίου). και εσωτερικού δικτύου πρόσβασης στις λοιπές εγκαταστάσεις του αερολιμένα (καύσιμα, Π.Σ.), (προκαταρκτική μελέτη) εκτιμώμενου προϋπολογισμού 1.100.000€.
- Έλεγχος ορατότητας του ΠΕΑ για τα υπάρχοντα, αλλά και τα μελλοντικά άκρα του διαδρόμου.
- Γεωτεχνική έρευνα στην περιοχή των κτιριακών εγκαταστάσεων του αεροδρομίου και της οδού πρόσβασης.

Η ΥΠΑ προχώρησε στη σύνταξη τευχών διαγωνισμού και Φακέλου Έργου, τα οποία θα συμπληρωθούν, και θα ακολουθήσει διαγωνιστική διαδικασία σύμφωνα με τον Ν.3316/2005 για την επιλογή μελετητή προς εκπόνηση των υπολοίπων σταδίων των ανωτέρω μελετών.

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η έγκριση των απαιτούμενων πιστώσεων, η ΥΠΑ ενέταξε το εν λόγω έργο στην Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 για Κοινοτική συγχρηματοδότηση, η οποία ΠΠ 2014-2020 αναμένεται να εγκριθεί και να ενεργοποιηθεί από την Κοινότητα τον Απρίλιο 2015.

Εκτιμώμενος χρονικός ορίζοντας ανάθεσης, εκπόνησης και έγκρισης των απαραίτητων μελετών με βάση τον Ν.3316/2005, κήρυξης διαγωνισμού από τον φορέα κατασκευής και υπογραφής σύμβασης σύμφωνα με τον Ν.3669/2008 περί δημοσίων έργων και εκτέλεσης των έργων αυτών το έτος 2019, μετά την ένταξη του έργου στο ΠΠ 2014-2020, και εφόσον εξασφαλιστεί ομαλή χρηματοδότηση και δεν υπάρξουν ενστάσεις.”

2. Σημειώνεται ότι η πρόοδος του έργου μέχρι τις 27-11-2014 έχει ως εξής:

α) Διάδρομος αεροσκαφών

Έχει ολοκληρωθεί η οδοστρωσία του διαδρόμου και οι ακραίες ζώνες ασφαλείας αυτού και εκκρεμούν οι ασφαλτικές εργασίες. Επίσης, έχουν κατασκευαστεί πλήρως οι πλευρικές ζώνες ασφαλείας του διαδρόμου.

β) Συνδετήριο τροχόδρομοι

Έχει ολοκληρωθεί η διάστρωση των δύο στρώσεων υπόβασης της οδοστρωσίας. Εκκρεμούν, μία στρώση υπόβασης και τρεις στρώσεις βάσης οδοστρωσίας, καθώς και οι ασφαλτικές εργασίες. Έχει ολοκληρωθεί η εξυγίανση, σύμφωνα με τον 1ο ΑΠΕ.

γ) Δάπεδο στάθμευσης

Έχει ολοκληρωθεί η διάστρωση των δύο στρώσεων υπόβασης της οδοστρωσίας. Εκκρεμούν, μία στρώση υπόβασης και τρεις στρώσεις βάσης οδοστρωσίας, καθώς και οι ασφαλτικές εργασίες. Έχει ολοκληρωθεί η εξυγίανση, σύμφωνα με τον 1ο ΑΠΕ.

δ) Περιμετρική - Υπηρεσιακή οδός

δ1) Περιμετρική οδός: Έχει ολοκληρωθεί η οδοστρωσία σε μήκος 1.320,0 μ. από το σύνολο των 4.130,0 μ. και στο υπόλοιπο τμήμα της οδού έχει κατασκευασθεί η σκάφη έδρασης του οδοστρώματος.

δ2) Υπηρεσιακή οδός: Έχει ολοκληρωθεί η οδοστρωσία σε μήκος 583,0 μ. από το σύνολο των 792,0 μ. και στο υπόλοιπο τμήμα της οδού έχει κατασκευασθεί η σκάφη έδρασης του οδοστρώματος.

Σε όλους τους χώρους εκκρεμούν οι ασφαλτικές εργασίες.

ε) Χώρος εφοδίων

Έχει ολοκληρωθεί η διάστρωση των δύο στρώσεων υπόβασης του οδοστρώματος. Εκκρεμούν μία στρώση υπόβασης και τρεις στρώσεις βάσης οδοστρωσίας, καθώς και οι ασφαλτικές εργασίες.

στ) Τεχνικά έργα αποστράγγισης

Έχουν ολοκληρωθεί τα απρακάτω προβλεπόμενα έργα αποστράγγισης:

- Βόρεια τάφρος
- Νότια τάφρος
- Νοτιοανατολική τάφρος

- Οχετός κάτω από το βόρειο τροχιόδρομο
- Οχετός κάτω από την υπηρεσιακή οδό

Εκκρεμεί η ολοκλήρωση του τεχνικού εκβολής στον όρμο Βουτάκος, σε τμήμα στη ζώνη του αιγιαλού και στο τμήμα που προβλέπεται να κατασκευαστεί μέσα στη θάλασσα.

ζ) Φωτοσήμανση διαδρόμου

Έχει ολοκληρωθεί η κατασκευή του δικτύου από σωλήνες HDPE ενώ ολοκληρώνεται και η κατασκευή των φρεατίων για τη διέλευση των καλωδίων. Έχει ξεκινήσει η εγκατάσταση του δικτύου γείωσης, κατά μήκος των διαδρόμων του δικτύου φωτοσήμανσης.

η) Χωματουργικά έργα στην περιοχή ανέγερσης των κτιριακών εγκαταστάσεων

Έχουν ολοκληρωθεί οι χωματουργικές εργασίες στην περιοχή ανέγερσης των μόνιμων κτιριακών εγκαταστάσεων, σύμφωνα με την εγκεκριμένη μελέτη “επίτευξης ισοζυγίου χωματισμών”

θ) Περίφραξη αεροδρομίου

Έχει κατασκευαστεί μόνιμη περίφραξη του αεροδρομίου σε μήκος 3.290,0 μ. περίπου από το σύνολο των 6.050,0 μ.

3. Με το υπ' υπ' πρωτ. 184/11-11-2014 έγγραφο αίτημα της, στο οποίο περιλαμβάνεται σχέδιο απόφασης, όπως συμπληρώθηκε, η ΕΥΔΕ Κατασκευής και Συντήρησης Συγκοινωνιακών Υποδομών αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης για τον 2ο Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα -2ου Πρωτοκόλλου Κανονισμού Τιμών Μονάδας Νέων Εργασιών (Π.Κ.Τ.Ν.Μ.Ε) -1ης Συμπληρωματικής Σύμβασης του έργου ««Νέο Πεδίο Ελιγμών Κρατικού Αερολιμένα Πάρου»», για την ανάθεση συμπληρωματικής σύμβασης, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 4.150.000,00 χωρίς ΦΠΑ .

II. Νομικό πλαίσιο

4. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης, ορίζει τα ακόλουθα: «δδ) Οι αποφάσεις των αναθέτουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του π.δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές emπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων. [...]».

5. Στο π.δ. 60/2007 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ...» ορίζονται:

6. Στη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 : «...Το παρόν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 16, 17 και 9 έως 15, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια: γ) 5.278.000 ευρώ, για τις δημόσιες συμβάσεις έργων...»

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 του αριθ. 1336/2013 Κανονισμού της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2013 για την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ, 2004/18/ΕΚ και 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά στα κατώτατα όρια εφαρμογής τους κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, το ως άνω ποσό αναπροσαρμόστηκε στο ποσό των 5.186.000 ευρώ.

7. Στην παρ. 1 του άρθρου 8 του π.δ. 60/2007 ορίζεται ότι: «Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας δημόσιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, εκτός ΦΠΑ, όπως προσδιορίζεται από την αναθέτουσα αρχή. Στον υπολογισμό αυτό, λαμβάνεται υπόψη το εκτιμώμενο συνολικό ποσό, συμπεριλαμβανομένων τόσο του τυχόν προβλεπόμενου δικαιώματος προαίρεσως όσο και των τυχόν παρατάσεων της σύμβασης...» και στην παρ. 2 ότι: «Η αποτίμηση πρέπει να ισχύει κατά το χρόνο αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού, όπως προβλέπεται στο άρθρο 29 παράγραφος 2 ή, στις περιπτώσεις όπου δεν απαιτείται μια τέτοια προκήρυξη, κατά το χρονικό σημείο έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης[...]».

8. Στη διάταξη του άρθρου 25 του ίδιου π.δ. : «...Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις τους προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις [...] 4. Προκειμένου για δημόσιες

συμβάσεις έργων και υπηρεσιών: α) όταν αφορούν συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχικώς κατακυρωθείσα μελέτη ούτε στην αρχική σύμβαση και τα οποία, λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων, κατέστησαν αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών ή της υπηρεσίας, όπως περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάθεση γίνεται στον οικονομικό φορέα που εκτελεί τις υπηρεσίες αυτές ή την υπηρεσία αυτή, εφόσον τα συμπληρωματικά έργα ή οι υπηρεσίες είτε δεν μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές είτε μπορούν να διαχωριστούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, πλην όμως είναι απόλυτα αναγκαία για την ολοκλήρωσή της. Το σωρευτικό ποσό των συναπτομένων συμβάσεων συμπληρωματικών έργων ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης, ...».

9. Οι σχετικές διατάξεις, στο άρθρο 57 του Ν. 3669/08, προβλέπουν: «...1. Το έργο εκτελείται σύμφωνα με τη σύμβαση και τα τεύχη και σχέδια που τη συνοδεύουν. Ο φορέας κατασκευής του έργου έχει το δικαίωμα, αν προκύψει ανάγκη εκτέλεσης συμπληρωματικών εργασιών, που δεν περιλαμβάνονται στο αρχικό ανατεθέν έργο ούτε στην πρώτη συναφθείσα σύμβαση και οι οποίες κατέστησαν αναγκαίες λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων κατά την εκτέλεση του έργου, όπως αυτό περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, να συνάπτει σύμβαση με τον ανάδοχο του έργου, με την προϋπόθεση ότι οι συμπληρωματικές εργασίες δεν μπορούν τεχνικά ή οικονομικά να διαχωριστούν από την κύρια σύμβαση, χωρίς να δημιουργήσουν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές ή όταν αυτές οι εργασίες, μολονότι μπορούν να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση, είναι απόλυτα αναγκαίες για την τελειοποίησή της. Το συνολικό ποσό των συμβάσεων αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό του πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της αρχικής σύμβασης, στο οποίο συμπεριλαμβάνεται και η αμοιβή για τη σύνταξη των τυχόν απαιτούμενων μελετών για τις συμπληρωματικές εργασίες. Η εκτέλεση των συμπληρωματικών εργασιών είναι υποχρεωτική για τον ανάδοχο του έργου και, προκειμένου να υπογραφεί η σύμβαση για την εκτέλεσή τους, απαιτείται γνώμη του οικείου τεχνικού συμβουλίου. Για τον καθορισμό τιμών μονάδας στις εργασίες της συμπληρωματικής σύμβασης λαμβάνονται οι τιμές της αρχικής σύμβασης και για τον κανονισμό τιμών μονάδας στις νέες εργασίες της συμπληρωματικής σύμβασης εφαρμόζονται οι παράγραφοι 5, 6 και 7 (...) 3. Με τα ποσά των απρόβλεπτων δαπανών (απρόβλεπτα) που περιλαμβάνονται στην αρχική σύμβαση καλύπτονται ιδίως δαπάνες που προκύπτουν από εφαρμογή νέων κανονισμών ή κανόνων που καθιερώθηκαν ως υποχρεωτικοί μετά την ανάθεση του έργου, καθώς και από προφανείς παραλείψεις ή σφάλματα της προμέτρησης της μελέτης ή από απαιτήσεις της κατασκευής οι οποίες καθίστανται απαραίτητες για την αρτιότητα και λειτουργικότητα του έργου, παρά την πλήρη εφαρμογή των σχετικών προδιαγραφών κατά την κατάρτιση των μελετών του έργου και υπό την προϋπόθεση να μην τροποποιείται το «βασικό σχέδιο» του έργου, δηλαδή ή όλη κατασκευή, καθώς και τα βασικά διακριτά στοιχεία της, όπως προβλέπονται από την αρχική σύμβαση....».

10. Στο άρθρο 11 του ΝΔ 714/1970 “περί Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας” , όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ορίζεται ότι: «Αρμοδιότητες” 1. Εις την αρμοδιότητα της ΥΠΑ υπάγονται: α. Μελέτη και προτάσεις διαμορφώσεως πολιτικής επί των εθνικών αεροπορικών μεταφορών, των αεροπορικών εργασιών, της ιδιωτικής αεροπορίας, των αεροπορικών συμβάσεων και συμφωνιών και των διεθνών αεροπορικών σχέσεων. β. Ανάληψις απαιτούμενων ενεργειών, παρακολούθησις και έλεγχος εφαρμογής, της, επί των θεμάτων της προηγούμενης παραγράφου, χαραχθησομένης, υπό της Διευθύνσεως Εναερίων Μεταφορών, πολιτικής. γ. Εκπόνησις, εισήγησις προς υιοθέτησιν, εφαρμογήν και παρακολούθησιν εφαρμογής τυποποιημένων κειμένων (προτύπων), κανονισμών και απαιτήσεων εκμεταλλεύσεως και λειτουργίας αεροσκαφών, αεροπορικού υλικού και συνεργειακών και βιομηχανικών αεροπορικών μονάδων. δ. Χορήγησις πτυχίων και αδειών πολιτικής αεροπορίας. ε. Οργάνωσις και εκμετάλλευσις του Εναερίου Χώρου, άσκησις ελέγχου εναερίου κυκλοφορίας, εγκατάστασις και λειτουργία αεροναυτικών τηλεπικοινωνιών και ραδιοβοηθημάτων και παροχή αεροναυτικών πληροφοριών. στ. Οργάνωσις, λειτουργία και διοικήσις των αερολιμένων της Χώρας. ζ. Προγραμματισμός, προμελέται και μελέται επί της αναπτύξεως και βελτιώσεως του δικτύου αερολιμένων της Χώρας και επί της εκτελέσεως έργων πολιτικής αεροπορίας εν γένει...».

11. Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του Νόμου 1340 της 18/18.3.83. “Τροποποίηση διατάξεων Ν.Δ. 714/1970 “περί ιδρύσεως Διευθύνσεως Εναερίων Μεταφορών παρά τω Υπουργείω Συγκοινωνιών και οργανώσεως της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας και συναφών διατάξεων”, ορίζεται ότι : Άρθρο 1.” Μορφή υπηρεσίας” .Η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (Υ.Π.Α.) αποτελεί Δημόσια Υπηρεσία του

Υπουργείου Συγκοινωνιών. Η Υπηρεσία αυτή υπάγεται στον Υπουργό Συγκοινωνιών και Διοικείται από το Διοικητή και τον Υποδιοικητή της. Άρθρο 2. "Αποστολή" Αποστολή της Υ.Π.Α. είναι η οργάνωση, ανάπτυξη και έλεγχος των αεροπορικών μεταφορών της χώρας η μελέτη και διατύπωση εισηγήσεων προς τον Υπουργό Συγκοινωνιών για τη διαμόρφωση της πολιτικής σχετικά με τις δραστηριότητες της Πολιτικής Αεροπορίας και των αερομεταφορών γενικά."

III. Νομική Εκτίμηση

12. Το υπό εξέταση αίτημα της ΕΥΔΕ Κατασκευής και Συντήρησης Συγκοινωνιακών Υποδομών, αφορά τη σύναψη συμπληρωματικής σύμβασης έργου ύψους 4.150.000,00€ χωρίς ΦΠΑ. Δεδομένου ότι η εν λόγω συμπληρωματική σύμβαση αποτελεί παρακολούθημα της αρχικής σύμβασης, της οποίας η εκτιμώμενη αξία ανερχόταν σε 20.043.103,45€ χωρίς ΦΠΑ συνάγεται ότι το υπό εξέταση αίτημα της ΕΥΔΕ Κατασκευής και Συντήρησης Συγκοινωνιακών Υποδομών αφορά τη σύναψη δημόσιας σύμβασης έργου κατά την έννοια της περίπτωσης (β) της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του π.δ. 60/2007 εμπίπτουσα λόγω ποσού στο εν λόγω π.δ. και συνεπώς συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης .

13. Περαιτέρω η διαδικασία με διαπραγμάτευση, έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007) (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56). Συναφώς επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωρισμένων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2004/18/ΕΚ να μην απολέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

14. Όπως παγίως έχει κριθεί, ως «απρόβλεπτες περιστάσεις» θεωρούνται αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, τα οποία δεν ανάγονται στο χρόνο κατάρτισης της αρχικής σύμβασης και παρότι η μελέτη (οριστική ή προμελέτη) με βάση την οποία προσδιορίσθηκε το τεχνικό αντικείμενο του έργου, υπήρξε πλήρης και ακριβής, αντικειμενικά δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν, σύμφωνα με τους κανόνες της ανθρώπινης εμπειρίας και λογικής και να ενταχθούν στο αρχικό έργο και τη συναφθείσα σύμβαση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση του απρόβλεπτου δεν πρέπει να απορρέουν από δική τους ευθύνη, το δε βάρος απόδειξης περί του ότι συντρέχουν όντως οι έκτακτες περιστάσεις που δικαιολογούν την προσφυγή στη διαδικασία αυτή το φέρει εκείνος ο οποίος τις επικαλείται (βλ. ενδεικτικά Ελ. Συν. Ε' Κλιμάκιο Πράξη 610/2011 και αποφ. VI Τμ. 705/2012, 2066/2010, 3359, 3357, 2502, 1780/2009). Περαιτέρω, δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να θεωρηθούν ως «συμπληρωματικές εργασίες» οφειλόμενες σε απρόβλεπτα γεγονότα εκείνες που αφορούν σε επέκταση του τεχνικού αντικειμένου του έργου ή στη βελτίωση της ποιότητάς του, καθόσον είναι ανεπίτρεπτη η εκ των υστέρων μεταβολή του αντικειμένου του έργου που δεν ήταν γνωστή στο σύνολο των διαγωνιζομένων, κατά την υποβολή της προσφοράς τους, και δεν αποτέλεσε τη βάση της διαδικασίας ανάδειξης αναδόχου (βλ. πράξ. VI Τμ. 98, 192, 197, 216 και 232/2006, 108/2007, απόφ. VI Τμ.2069/2010), ή οφείλονται σε έλλειψη επιμέλειας της αναθέτουσας αρχής (πβλ. πράξ. Ε' Κλιμ. 259, 355/2008, 228/2009).

15. Ειδικότερα, η εφαρμογή του άρθρου 25 παρ. 4 περ. α του π.δ. 60/2007, που παρέχει (για δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών), τη δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να συνάπτουν συμβάσεις με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, προϋποθέτει τα εξής:

α) να αφορούν συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχικώς κατακυρωθείσα μελέτη, ούτε στην αρχική σύμβαση,

- β)** να κατέστησαν, λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων, αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών ή της υπηρεσίας, όπως περιγράφεται στην αρχική σύμβαση,
- γ)** η ανάθεση να γίνεται στον οικονομικό φορέα που εκτελεί τις υπηρεσίες αυτές ή την υπηρεσία αυτή,
- δ)** τα συμπληρωματικά έργα ή οι υπηρεσίες να μην μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές, είτε να μπορούν να διαχωριστούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, πλην όμως να είναι απόλυτα αναγκαία για την ολοκλήρωσή της.
- ε)** το σωρευτικό ποσό των συναπτομένων συμβάσεων συμπληρωματικών έργων ή υπηρεσιών, να μην υπερβαίνει το 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης.

16. Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

α) Ως προς την ανωτέρω υπ' αριθμ. (α) προϋπόθεση :

Οι αιτούμενες εργασίες οι οποίες περιλαμβάνονται στην εν θέματι προτεινόμενη 1η ΣΣΕ δεν είναι συμπληρωματικές καθόσον αφορούν σε νέο αντικείμενο ήτοι στην κατασκευή:

α1) κτιρίου με προσωρινή χρήση Αεροσταθμού εμβαδού ισογείου 655 m² και ορόφου 192 m², συνολικής επιφάνειας 847 m² και τον περιβάλλοντα χώρο αυτού, ο οποίος μελλοντικά θα χρησιμοποιηθεί ως Πυροσβεστικός Σταθμός. Το κτίριο θα διαθέτει εγκαταστάσεις ύδρευσης, αποχέτευσης, κλιματισμού – θέρμανσης - αερισμού, πυρόσβεσης -πυρανίχνευσης, δίκτυο ισχυρών και ασθενών ρευμάτων, αντικεραυνική προστασία και τα απαραίτητα μεταφορικά συστήματα,

α2) εγκαταστάσεων Πυρασφάλειας Αερολιμένα, που περιλαμβάνουν στεγασμένο χώρο στάθμευσης πυροσβεστικών οχημάτων του Αερολιμένα, αποθήκη υλικών πυρόσβεσης, δεξαμενές νερού για την πλήρωση των πυροσβεστικών οχημάτων και γραφείο πυροσβεστών,

α3) οδού πρόσβασης στον νέο αερολιμένα για την οδική σύνδεση του νέου Αεροδρομίου Πάρου με τον άξονα Παροικιάς – Αγκαιριάς, μήκους 950,0 μ. περίπου με τον απαιτούμενο κόμβο εισόδου στον περιβάλλοντα χώρο του νέου Αεροδρομίου,

α4) υποδομών εγκατάστασης τερματικού συστήματος πλοήγησης αεροσκαφών (ραδιοβοηθήματος) NDB/DME με αξιοποίηση διαθέσιμων στην ΥΠΑ (ανεργών) μονάδων εκπομπής, καθώς και στη μετεγκατάσταση, από τον υφιστάμενο Αερολιμένα, των συστημάτων αεροναυτιλίας που απαιτούνται για την εξυπηρέτηση των Υπηρεσιών Πληροφοριών Πτήσης (AFIS),

α5) συνδέσεων με τα δίκτυα Ο.Κ.Ω. (ηλεκτροδότησης, τηλεπικοινωνιών και υδροδότησης),

Οι προαναφερθείσες εργασίες δεν είχαν αποτελέσει αντικείμενο του διεξαχθέντος διαγωνισμού ο οποίος αφορούσε αποκλειστικά και μόνο στην κατασκευή του “Νέου πεδίου Ελιγμών του Κρατικού Αερολιμένα Πάρου”, αλλά αποτελούν ουσιώδη τροποποίηση του προαναφερόμενου στην παρ. 1.1 της παρούσας εισήγησης αντικείμενου του έργου, για το οποίο εκδήλωσαν ενδιαφέρον οι συμμετέχοντες στον αρχικό διαγωνισμό.

Ειδικότερα, ο εν λόγω σχεδιασμός και δημοπράτηση αφορούν την κατασκευή όχι του Νέου Κρατικού Αερολιμένα Πάρου αλλά του νέου πεδίου ελιγμών με τις απαραίτητες συνοδες εγκαταστάσεις, προκειμένου σε επόμενη φάση και μετά την ολοκλήρωση των μελετών με τη διαδικασία που προβλέπει ο Ν. 3316/05 να προκύψει η δημοπράτηση του συνόλου των εγκαταστάσεων (κυρίως κτιριακών), ούτως ώστε να μπορέσει το Αεροδρόμιο στη θέση Μάγγανο να αποτελέσει το Νέο Κρατικό Αερολιμένα Πάρου με κοινοτική συγχρηματοδότηση στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020.

Επισημαίνεται ότι η τροποποίηση μιας δημόσιας σύμβασης κατά τη διάρκεια ισχύος της μπορεί να θεωρηθεί ουσιώδης όταν διευρύνει σημαντικά το αντικείμενο αυτής περιλαμβάνοντας εργασίες που δεν είχαν αρχικώς προβλεφθεί. Η εν λόγω ουσιώδης τροποποίηση του βασικού σχεδιασμού του έργου κατά την εκτέλεση της σύμβασης δεν είναι δυνατή, καθώς «...είναι ανεπίτρεπτη η εκ των υστέρων μεταβολή του αντικείμενου του έργου, που δεν ήταν γνωστή στο σύνολο των διαγωνιζομένων, κατά την υποβολή της προσφοράς τους και δεν αποτέλεσε τη βάση της διαδικασίας ανάδειξης αναδόχου (βλ. πράξεις VI Τμ. Ελ. Συν. 98, 192, 197, 216 και 232/2006, 108/2007, 2069/2010).» (Ελ.Συν./Τμ.VI/92/2011). Ομοίως, κατά την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ), οποιαδήποτε ουσιώδης τροποποίηση βασικών όρων μίας δημόσιας σύμβασης, όπως πχ του βασικού σχεδιασμού ενός έργου, κατά τη φάση εκτέλεσης της σύμβασης αντίκειται προς τις διατάξεις των ευρωπαϊκών οδηγιών δημοσίων συμβάσεων

περί της υποχρέωσης τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης (βλ. α) υπόθεση C-496/99 *Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta Spa*, σκέψη 116 «...κατά μείζονα λόγο η αναθέτουσα αρχή δεν είναι εξουσιοδοτημένη να αλλοιώνει τη γενική οικονομία του διαγωνισμού τροποποιώντας στη συνέχεια μονομερώς έναν από τους ουσιώδεις όρους του και, ειδικότερα, μία διάταξη που, αν είχε περιληφθεί στην προκήρυξη του διαγωνισμού, θα είχε παράσχει τη δυνατότητα να υποβάλλουν ουσιωδώς διαφορετική προσφορά», και β) υπόθεση C-454/06 *Pressetext Nachrichtenagentur GmbH*, σκέψη 37 «Μία τροποποίηση μπορεί, επίσης, να θεωρηθεί ως ουσιώδης όταν μεταβάλλει την οικονομική ισορροπία της συμβάσεως υπέρ του επιλεγέντος μειοδότη κατά τρόπο μη προβλεπόμενο στην αρχική σύμβαση».

Σε συμφωνία με τα ανωτέρω, κρίνεται ότι οι αιτούμενες εργασίες αποσκοπούν όχι στη συμπλήρωση του αρχικού έργου, αλλά στην ουσιώδη εκ των υστέρων μεταβολή αυτού η οποία είναι ανεπίτρεπτη, εφόσον δεν ήταν γνωστή στο σύνολο των διαγωνιζομένων κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς τους και δεν αποτέλεσε τη βάση της διαδικασίας ανάδειξης αναδόχου (ΕΣ Τμ. VI 1648,91/2011). Για τους παραπάνω λόγους οι υπό κρίση εργασίες δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως “συμπληρωματικές”.

β) Ως προς την ανωτέρω υπ’ αριθμ. (β) προϋπόθεση :

Σύμφωνα με του ισχυρισμούς του φορέα, η απρόβλεπτη κατάσταση έγκειται στην εντολή της ΥΠΑ, ως “κυρίου του έργου”, για εκπόνηση των αιτούμενων εργασιών, οι οποίες καλούνται να καλύψουν την επικαλούμενη απρόοπτη αύξηση της τουριστικής κίνησης.

Όσον αφορά την σχέση της ΥΠΑ σε σχέση με το αναθέτοντα φορέα, σημειώνεται ότι δεν φαίνεται να στοιχειοθετείται υποχρέωση υπακοής στις εντολές της, δεδομένου ότι οι αρμοδιότητες της ΥΠΑ, όπως ορίζονται στον Ν. 714/1970 περιορίζονται σε θέματα εγκρίσεως μελετών και οργάνωσης και διοίκησης των αεροδρομίων. Όσον αφορά δε το γεγονός της αύξησης της τουριστικής κίνησης, εκτιμάται ότι και με βάση την τουριστική παράδοση της χώρας, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά αιφνίδιο γεγονός, αλλά πιθανό ενδεχόμενο που θα έπρεπε να είχε ληφθεί υπόψη κατά τη σύνταξη της σχετικής μελέτης, καθώς ήδη από το 2010 η ΥΠΑ είχε διαπιστώσει την “συνεχώς αυξανόμενη τουριστική ανάπτυξη του νησιού”. Σχετικά σημειώνεται ότι στοιχεία για την αντίστοιχη αύξηση κατά τα έτη 2010-2013 ζητήθηκαν από τον φορέα, αλλά δεν παρασχέθηκαν. Σε κάθε περίπτωση, καθώς δημοπρατήθηκε μόνο το συγκεκριμένο έργο του πεδίου ελιγμών, η Αναθέτουσα Αρχή θα μπορούσε να έχει προβλέψει κατά τη σύνταξη των σχετικών τευχών δημοπράτησης τη δυνατότητα εγκατάστασης προσωρινού (μέχρι τη δημοπράτηση του συνόλου των εγκαταστάσεων) κτιρίου αεροσταθμού σε λυόμενη κατασκευή, όπως άλλωστε μεταγενέστερα αναφέρεται στη έκθεση-πόρισμα της Ομάδας Εργασίας της ΥΠΑ, ως εναλλακτική λύση.

δ) Ως προς την ανωτέρω υπ’ αριθμ. (δ) προϋπόθεση:

Η κατασκευή του “Πεδίου Ελιγμών” του Αεροδρομίου με τις συνοδές αυτού εγκαταστάσεις αποτελεί ξεχωριστό έργο, το οποίο μπορεί να παραληφθεί, και δεν δυσχεραίνει την σε επόμενη φάση δημοπράτηση του συνόλου των κτιριακών εγκαταστάσεων του Νέου Αερολιμένα, καθώς και την αναβάθμιση των γεωμετρικών και λειτουργικών χαρακτηριστικών της οδού πρόσβασης σε αυτόν.

17. Κατόπιν των ανωτέρω παρέλκει η εξέταση των υπολοίπων προϋποθέσεων του άρθρου 25 παρ.4 περ. α’ του π.δ. 60/2007.

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ ομόφωνα αποφασίζει:

Τη μη παροχή σύμφωνης γνώμης επί του αιτήματος της ΕΥΔΕ Κατασκευής και Συντήρησης Συγκοινωνιακών Υποδομών, προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., για την απευθείας ανάθεση -1ης Συμπληρωματικής Σύμβασης του έργου «Νέο Πεδίο Ελιγμών Κρατικού Αερολιμένα Πάρου», προϋπολογιζόμενης δαπάνης 4.150.000,00 χωρίς ΦΠΑ., σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 παρ. γ περ. δδ του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, **λόγω μη συνδρομής των προς τούτο τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.**

Αθήνα 16 Δεκεμβρίου 2014

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Πρόεδρος

Ράϊκος Δημήτριος